

Katedra českého jazyka a literatury s didaktikou

Pedagogická fakulta, Ostravská univerzita

<https://www.doi.org/10.17234/9789533792101.20>

Mluví jako pražský rozhlas!

Abstrakt: Podnětem k vytvoření příspěvku se stala replika použitá v nadpisu, která vyjadřuje ocenění vysoké úrovně ovládnutí českého jazyka bulharskými mluvčími. Text přináší zamyšlení nad tím, zda dnešní „pražský rozhlas“ může skutečně sloužit jako příklad vzorové mluvy, a konkrétními příklady dokládá, že zejména zvuková stránka mluvených projevů rozhlasových moderátorů tento ideál bohužel nenaplnjuje.

Klíčová slova: rozhlas, mluvený projev, zvuková stránka češtiny, výslovnost, nedostatky

Věta z nadpisu „Mluví jako pražský rozhlas!“ je oceněním vysoké úrovně ovládnutí českého jazyka nerodilým mluvčím (Bulharem či Bulharkou), které se traduje mezi bulharskými bohemisty¹. Pro mě osobně má ovšem ono přirovnání opačný význam – „mluvit jako pražský rozhlas“ vnímám jako synonymum k „mluvit nekultivovaně, nesprávně, nespisovně“. Aby však bylo zřejmé, že se nechci dopustit nevhodného zjednodušení nebo neoprávněné generalizace, je potřeba si v souvislosti s tímto tvrzením ujasnit následující:

1. Z jaké pozice k danému problému přistupuji?
2. Jaký „pražský rozhlas“ by bulharští kolegové mohli vysoce oceňovat?
3. Proč u mě osobně dané přirovnání vyvolává negativní konotace?

¹ Toto pro mě překvapivé hodnocení mi bylo sděleno (nejdřív v e-mailové korespondenci a poté potvrzeno ústně při osobním setkání) vyučujícími ze Sofijské univerzity sv. Klimenta Ochridského, když jsem před několika lety v rámci výukové mobility programu Erasmus pro jejich studenty připravovala přednášky na téma jazykové kultury současné češtiny.

Pokusím se stručně zformulovat odpovědi na tyto otázky.

Ad 1) Nejdřív nastíním osobní perspektivu, která je důležitá pro objasnění mého postoje: patřím do věkové skupiny nad 50 let, pocházím z Ostravska a s výjimkou pěti brněnských vysokoškolských let zde žiji, čímž je určeno – kromě jiného – i mé jazykové zázemí; sleduji klasická zvuková média (rozhlas a televizi) a odborně se zabývám vývojem i současným stavem českého jazyka, nejhluběji jeho zvukovou rovinou. Kultivovaný zvuk české řeči se snažím pěstovat nejen u studentů ostravské pedagogické fakulty a konzervatoře, ale také u aktivních řečových profesionálů – hlavně při spolupráci s herci činohry Národního divadla moravskoslezského na jazykové přípravě premiérových představení, s pracovníky redakce zpravodajství Televizního studia Ostrava, při školeních učitelů nebo tiskových mluvčích různých organizací. Považuji za potřebné přiblížit tuto osobní perspektivu, protože lidé jiného věku, regionálního původu, vzdělání a zkušeností mohou na problematiku řečové kultury v médiích nahlížet jinak.

Ad 2) Jaký „pražský rozhlas“ by bulharští kolegové mohli uznávat? – Řekneme-li u nás pražský rozhlas, můžeme mít na mysli jakoukoli z více než 30 rozhlasových stanic, které vysílají z Prahy²; najdeme mezi nimi stanice celoplošné i regionální/multiregionální, soukromé i veřejnoprávní. Kultivované, vzorové řečové vyjadřování nemůžeme předpokládat u stanic komerčních (není pro ně komunikačním prostředkem ani cílem, mluvená řeč je na nich většinou zastoupena obecnou češtinou, tedy nespisovným útvarem českého jazyka, proto do našeho záběru nemohou patřit). Lze je očekávat pouze u stanic tzv. veřejné služby, tedy u stanic Českého rozhlasu. Z nich je podle Portálu Českého rozhlasu 10 kanálů celoplošných a 14 regionálních³; když vynecháme stanice zaměřené primárně na hudbu, sport nebo vysílání pro děti, zůstane jich 6, které jsou spojeny s Prahou, vysílají zpravodajské a publicistické relace a měly by být reprezentanty kultivovaného mluveného slova: jsou to celostátní Radiožurnál, Český rozhlas Plus, Dvojka, Vltava a 2 stanice regionální, které přinášejí informace z Prahy a středních Čech – Rádio DAB Praha a Region. Může se k těmto veřejnoprávním stanicím upínat ucho posluchače, a to nejen bulharského, který chce slyšet vzornou češtinu?

Teoreticky ano, protože Český rozhlas je národní kulturní instituce, která se od stanic soukromých odlišuje jednak svým hlavním posláním, tedy službou veřejnosti, jednak zvýšenými nároky na jazykový projev zaměst-

² Podle Seznamu českých rozhlasových stanic mělo k 4. 9. 2021 v Praze sídlo více než 30 stanic; viz https://cs.wikipedia.org/wiki/Seznam_%C4%8Desk%C3%BDch_rozhlasov%C3%BDch_stanic (přístup 6. 9. 2021).

³ Portál Českého rozhlasu viz <https://portal.rozhlas.cz/stanice> (přístup 6. 9. 2021).

nanců mluvících v éteru. Ty jsou zformulovány v Kodexu Českého rozhlasu, konkrétně v článku 16, jak dokládá následující výňatek⁴: „Český rozhlas je zavázán dbát o kultivovanost jazykového projevu. Vyjadřování hlasatelů, moderátorů a redaktorů ve vysílání musí působit jako vzor správného užívání jazyka již s ohledem na skutečnost, že posluchači mohou takovému vyjadřování přikládat normotvorný význam. (...) Hlasatelé, moderátoři a redaktoři zpravodajských a publicistických pořadů jsou povinni vyjadřovat se v pořadech zásadně spisovným jazykem, ledaže by citovali či interpretovali výrok či chování jiné osoby...“

V praxi však tyto proklamace důsledně uplatňovány nejsou, takže jako celek nemůže být žádná z těchto stanic vzorem jazykové kultury (někteří jednotliví redaktoři by jimi mohli být, ale jsou pouze výjimkou).

Ad 3) Co mě vede k tomuto nelichotivému konstatování a proč „mluvit jako pražský rozhlas“ nevnímám jako pochvalný výrok? – Svůj postoj opírám o vlastní dlouhodobé sledování⁵ mluvy redaktorů a moderátorů několika stanic Českého rozhlasu, zejména ve zprávách a publicistických pořadech (jejich prestižnost zmiňuje i rozhlasový Kodex, viz výše). Z pozorování vyplývá, že při srovnání jednotlivých jazykových rovin je nejčastěji, dennodenně, porušována zvuková stránka jejich projevu (i když v poslední době se množí také výkyvy v morfologii, např. chybné skloňování číslovek, užívání slovesného tvaru *bysme* místo *bychom*, výskyt obecněčeských forem adjektiv /např. *vysokej kopec*/, a také téměř vymizení podob 1. pádu plurálu podstatných jmen typu *lidé, tenisté, policisté* a jejich náhrada tvary *lidi, tenisti* /slyšíme třeba *čeští občani; očkovaní lidi nemusí do karantény; hosti využili nabídky lázní* apod./ – jim já ovšem kromě hovorovosti přisuzuji také „tradiční“ negativní stylistický odstín).

O nízké zvukové kultuře rozhlasových pracovníků bychom mohli pojednat v širším rámci teorie jazykové kultury. Tu má české prostředí sice

⁴ Kodex Českého rozhlasu, Čl. 16 Jazykový projev, s. 14–15; dostupný z <https://informace.rozhlas.cz/sites/default/files/documents/00730694.pdf> (přístup 30. 8. 2021).

⁵ Při hodnocení řečových projevů mluvních profesionálů se primárně zaměřuji na zvukovou stránku, protože ta je oproti ostatním jazykovým rovinám porušována častěji. Mezi sledovanými skupinami mluvčích jsou praktikující učitelé různých typů škol (zejm. z Ostravska, ale i z jiných moravských nebo českých regionů), učitelé budoucí (studenti Pedagogické fakulty Ostravské univerzity různých studijních oborů, nejčastěji učitelství pro mateřské školy a pro 1. a 2. stupeň základních škol), také redaktoři a moderátoři zpravodajských a publicistických pořadů (příp. pořadů pro děti a mládež) veřejnoprávních zvukových médií (rozhlasu a televize), tiskoví mluvčí různých institucí nebo divadelní herci; komunikáty pozoruji jak prostřednictvím médií, tak zejména během osobních setkání – při výuce studentů, školeních učitelů nebo tiskových mluvčích, během přímé spolupráce s herci činohry Národního divadla moravskoslezského nebo s pracovníky redakce zpravodajství Televizního studia Ostrava. Bibliografické údaje publikačních výstupů v seznamech literatury např. in Kuldanová 2018a, Kuldanová 2018b, Štěpánová 2019.

teoreticky rozpracovanou již od doby mezi dvěma světovými válkami díky Pražskému lingvistickému kroužku, ale její uvedení do mluvní praxe se nepodařilo tak, jak si to členové Kroužku původně představovali. V tomto článku nebudu danou problematiku podrobněji rozvádět⁶, jen stručně připomenou kontext současné jazykové kultury, jejíž stav se odráží mj. právě v řeči profesionálních mluvčích: zhruba od 90. let 20. stol. je patrné dobové nerespektování norem, problémové nahlížení na kodifikaci (preskripci), zřejmý je jiný pohled na obecnou češtinu (která je propagována na úkor češtiny spisovné), je upřednostňována spontánnost před uvědoměným užíváním spisovné češtiny. Právě tyto tendence k odmítání norem, vymezování se vůči nim a jakýmkoli autoritám, se odrážejí v nedostatečné jazykové kultuře mnohých řečových profesionálů. Na její důležitost je ale nezbytné stále upozorňovat, protože tito mluvčí současně jazykovou kulturu významným způsobem ovlivňují (mnohdy ovšem negativně)⁷.

Tvrzení o nedostacích v mluvených projevech rozhlasových redaktorů a moderátorů nyní doložím výčtem nejčastěji se vyskytujících odchylek od zvukové normy⁸, které opakovaně zaznamenávám⁹ na dvou nejposloucha-

⁶ Zevrubnější pojednání o jazykové a zvukové kultuře češtiny např. in Kuldánová 2018a, Kuldánová 2018b.

⁷ Upozornění na skutečnost, že ne všechny mluvené projevy produkované řečovými profesionály mohou být považovány za „vzorové“, je potřebné nejen pro rodilé mluvčí, ale také pro cizince učící se česky, protože zejména oni hledají často oporu pro správnou výslovnost ve sledování zvukových médií.

⁸ Použitým nástrojem je sluchová metoda (poslechová analýza): „Sluchem kontrolujeme také dodržování ortoepické normy.“ (Krčmová 2010: 76) Při hodnoceních zohledňují zejména stanoviska formulovaná Z. Palkovou: Pro výsledný dojem z projevu má podstatný význam i způsob výslovnosti hlásek v češtině, který může být buď explicitní, plný, nebo náznakový, nedbalý. „Stupeň pečlivosti výslovnosti v konkrétním projevu závisí do značné míry na mluvních schopnostech konkrétního člověka a posluchač ho také obvykle hodnotí jako výraz osobní kultury mluvčího.“ (Palková 1994: 320) Základní vrstvu spisovné výslovnosti tvoří soubor norem, které nejsou zatíženy nářečním zabarvením a zajišťují projevu potřebnou míru formální přesnosti. „Z hlediska stylových vrstev na ose korektnost – nedbalost je základním kritériem pro výběr forem srozumitelnost a zřetelnost projevu z hlediska posluchače. Tento reálný přístup, respektující potřeby praktické řečové komunikace, má za následek, že kodifikovaná podoba české výslovnosti je v povědomí veřejnosti uznávána a její deformace je pocíťována jako neschopnost mluvčího.“ (ibid.: 321) O kodifikaci české výslovnosti podrobně in Štěpánová 2019.

⁹ Zde představené typy odchylek korespondují s ortoepickými nedostatky uváděnými v odborné literatuře. Zabývají se jimi pracovníci různých českých univerzit, zejména však ve Fonetickém ústavu Filozofické fakulty Univerzity Karlovy, kteří své analýzy hláskových i prozodických jevů zakládají na přesných přístrojových měřeních. Viz např. tituly: Janoušková, Veroňková 2008; Palková, Janíková, Hedbávná 2003; Pořízka, Kopečková 2018; Štěpánová 2013; Veroňková 2004; Veroňková, Janoušková 2010; Veroňková 2012.

nějších stanicích Českého rozhlasu – Radiožurnálu a Dvojce. Patří k nim zaprvé nesprávná výslovnost hlásek a hláskových seskupení, na 2. místě podle četnosti výskytu chyb to jsou nezvládnuté prozodické prostředky (příklady jsou podle typu jevu někdy zapsány zjednodušeným přepisem kvůli větší srozumitelnosti, někdy českou fonetickou transkripcí v hranatých závorkách):

- neortoepická výslovnost samohlásek a samohláskových skupin: příliš otevřená artikulace samohlásek (vlivem obecné češtiny; např. *hnutí Jihočeši* vysloveno jako [jehočeši], *v Chile vykvetla poušť* vysloveno jako [f čele] m. [f čile], *jev přílákal* jako [přelákal]); nedodržování délky vokálů (nad nesprávným krácením převažuje prodlužování koncových krátkých samohlásek před pauzou, např.: *dobré odpoledné / poprvé v historii Česká / jsme zaznamenali volby / v podobě drive-in*); vynechání samohlásek, jejich redukována nebo zavřenější výslovnost (v důsledku ledabylé artikulace, příp. rychlého řečového tempa; např. *další Zelená vlna* vysloveno jako [delší], *občas sněžení* jako [snížení]); nenáležitě vyslovená samohláska může někdy změnit význam slova, např.: *další ručníky se vrátí do škol* (m. *ročníky*), *laboratoře nehlásily vysoký počet nakažených* (m. *nahlásily*), *jeho sen odjel na Krym dobrovolně* (m. *syn*), *podělání osobních dokladů* (m. *padělání*), *lodě se sunary* (m. *sonary*), *podzemní volby* (m. *podzimní*), *lavicoví extremisté* (m. *levicoví*), *reportáž ze Slovenska* (m. *Slovinska*), *Pardubice hustí Liberec* (m. *hostí*); neznalost ortoepických pravidel se projevuje také při užívání/neužívání rázu (značíme ?), zvuku velmi užitečného pro zvýšení srozumitelnosti, s nímž však redaktoři neumějí zacházet: vyslovují ho v přejatých slovech, kde být nemá (*teoretický*, *neutrální*, *realizace*, *neoprén*), a naopak ho postrádáme na místech, kde je jeho realizace opodstatněná, např. *do Oválné pracovny Bílého domu* znělo po splnutí dvou samohlásek *o* jako [doválné] *pracovny*, spojení *rezervace k očkování* bylo vysloveno nesprávně jako *rezervace kočkování* (m. [k'očkováňí]), *rodák z Esexu* jako *rodák ze sexu*, *počítá i s tím* jako *počítají s tím*, *problémy jsou už i v tunelu Blanka* jako *problémy jsou uši v tunelu Blanka*;

- porušená artikulace souhlásek: projevuje se u některých dásňových hlásek, zejména u *l*, které zní tvrdě, u příliš ostré výslovnosti sykavek *s*, *z*, *c* nebo u vibrant *r* a *ř*, jejichž realizace je buď zcela nesprávná, nehrčivá, nebo je *r* vyslovováno přehnaně hrčivě;

- neortoepická výslovnost souhláskových skupin: oslabená artikulace nebo úplné vynechávání hlásek (např.: *jestli* je artikulováno jako [jesli] nebo [jesi]; *přehánky výjimečně* jako [vimečne]), nesprávné zjednodušení souhláskové skupiny (např.: *pražská hygiena* vysloveno jako [praská]; *kolony jsou i na objížďce* jako na [o'bišce]; *účinky halucinogenních hub* jako [ha-

lucinogeňihup)), nežádoucí souhláskové asimilační změny (znělostní i artikulační, např.: *výhra od Szaky* vysloveno jako *výhra* [ʔocaski] m. [ʔotsaski]; z *čeho to pramení* jako [ščeho] m. [ščeho]); jako doklad elize hlásek vedoucí až ke změně významu lze kupř. uvést chybnou výslovnost: *neskončí příjem žádostí* (m. *dnes končí*), *lidé se tak nezmůžou přijít podívat* (m. *lidé se tak dnes můžou přijít podívat*), *projedete bez držení* (m. *bez zdržení*), české *tenisky* (m. *tenistky*), *vedení strany se sešlo a ze zvířat vyloučilo nespolehlivé* (m. *ze svých řad vyloučilo*), příp. hojně se vyskytující *dáli s vámi Radiožurnál* (m. *dál je s vámi*);

- chybně realizované prozodické prostředky – intonace, frázování, logické přízvuky, tempo řeči: nesprávná intonace se projevuje opakovaně v nekoncových pauzách, ve kterých slyšíme klesavou ukončující kadenci namísto náležité neukončující polokadence (např. věta „*Silné emoce budí Donald Trump, který uvažuje o další kandidatuře.*“ byla zvukově realizována jako 2 samostatné větné celky: *Silné emoce budí Donald Trump. Který uvažuje o další kandidatuře.*), zaznamenat lze též nesprávné intonování otázek, příp. konce výpovědi nejsou správně intonačně signalizovány a následující výpovědi jsou navazovány bez pauz – k posluchačům se tak dostává málo srozumitelný tok informací bez významových předělů; někteří redaktoři mají stereotypní melodii vět s rozdílnými komunikačními funkcemi, u některých žen je to celkově „zpěvavý“, intonačně značně rozkolísaný způsob řeči neodpovídající typu komunikátu; nelogické frázování – kladení pauz na nesprávná místa (pauzy jsou někdy nadbytečné, někdy chybí); nepromyšlené umístování logických přízvuků – jsou buď na významově nesprávných slovech (typickým příkladem je zdůrazňování křestního jména ve spojení jména a příjmení), nebo je zdůrazňováno téměř každé plnovýznamové slovo – množí se tzv. „skandovaná řeč“ (např. při ohlašování pořadů to často zní jako „halekání pouťových vyvolávačů“).

Uvedené prohřešky mohou posluchačům velmi znesnadnit porozumění sdělované informace – zvláště nedbalá artikulace samohlásek nebo zjednodušená výslovnost souhláskových skupin způsobující změnu významu slov, nedodržení intonačních signálů pro ukončenost či neukončenost výpovědi nebo nepromyšlené umístování logických přízvuků. Celkovou kultivovanost mluveného slova v rozhlasovém éteru snižují ovšem také jevy související s nepatřičnými hlasovými kvalitami – slyšíme hlasy nesprávně tvořené, nosově zabarvené, někdy přímo nemocné (chraptivé, přiškrcené, skřípavé, bez rozsahu, neschopné intonovat), hojně jsou rovněž hlasité nádechy, hezitační zvuky, tvrdé hlasové začátky (tzv. preglotalizace; výslovnost s předrazem je velmi častá, např. *Radiožurnál, devatenáct hodin, adalší vysílání*); z parazitních jevů se ve větší míře vyskytuje také tzv. open-

tetické šva¹⁰ (značíme [ə]) – vkladná hláska zvukově zdůrazňující koncový konsonant slova, např. *kurátor výstavy Roman Hájek* vysloveno jako [romanəhájek], *Miloš Zeman* jako [miložəzeman], *Hrad informací nepotvrdil* jako [hradə], *dnes v TV Prima řekl* jako [dnesə].

Jak bylo v krátkosti doloženo, ani veřejnoprávní Český rozhlas neposkytuje po všech stránkách kultivované mluvené vyjadřování – zejména zvuková rovina v ústech většiny redaktorů a moderátorů trpí výraznými nedostatky¹¹. Proto bychom v návaznosti na východisko příspěvku uvedené v nadpisu mohli text zakončit doporučením pro rodilé i nerodilé uživatele češtiny, kteří chtějí docílit opravdu vysoké kvality svých mluvených projevů: „Nemluvte jako pražský rozhlas!“ Koho by ale bylo možno nabídnout místo něj? Máme dnes u nás nějaké vzorové mluvčí vhodné nápodoby?

Na základě svých dosavadních průzkumů mluveného jazyka ve veřejném prostoru můžu konstatovat, že by mezi ně mohli patřit kromě jednotlivců z řad rozhlasových nebo televizních redaktorů a moderátorů zpravodajství a publicistiky některých veřejnoprávních stanic zřejmě pouze někteří divadelní činoherci profesionálních divadel, a pak snad už jen – Marek Eben. Na jeho jménu se dlouhodobě shodují lidé různého věku a vzdělání, mezi nimiž si dělám anketu o kvalitních mluvčích a řečových vzorech¹². Proto na závěr (v jisté nadsázce) doporučuji bulharským kolegům změnit jejich doposud užívaný oceňující slogan na „Mluví jako Marek Eben!“ – ten bude jako kladné hodnocení vnímán naprosto nezpochybnitelně.

Literatura

- Janoušková, J.; Veroňková, J. 2008. *Moderátoři večerního televizního zpravodajství 2003*. „Čeština doma a ve světě“, 2/XVI. S. 53–81.
- Kodex Českého rozhlasu*, Čl. 16 Jazykový projev. S. 14–15. <https://informace.rozhlas.cz/sites/default/files/documents/00730694.pdf>. Přístup 30. 8. 2021.
- Krčmová, M. 2010. *Úvod do fonetiky a fonologie pro bohemisty*. Ostrava: Ostravská univerzita.

¹⁰ K tomuto i dalším parazitním jevům podrobněji např. Štěpánová 2019: 209.

¹¹ Zamyšlení nad možnými příčinami dokumentovaného stavu řečové kultury mluvčích profesionálů i nad možnostmi jeho zlepšení přináší např. tituly Kuldanová 2018a, Kuldanová 2018b.

¹² Herce, moderátora a hudebníka Marka Ebena opakovaně uvádějí jako příklad kvalitního mluveného vzoru učitelé, tiskoví mluvčí, redaktoři a moderátoři při mých „ortopedických“ školeních i studenti ostravské pedagogické fakulty během seminářů české fonetiky a ortoepie, kultury řeči nebo rétoriky (včetně účastníků Univerzity třetího věku).

- Kuldánová, P. 2018a. *Ke zvukové stránce současné češtiny na Ostravsku. Poznatky z mluvní praxe řečových profesionálů*. V: Bláha, O.; Svobodová, J. (red.). *Současná jazyková situace na Moravě a ve Slezsku*. Olomouc: Univerzita Palackého. S. 144–152.
- Kuldánová, P. 2018b. *Zvuková kultura českého jazyka jako nedílná součást jazykové kultury*. V: Bláha, O. (red.). *Spisovná čeština a jazyková kultura*. Příspěvky z mezinárodní konference konané ve dnech 18. a 19. října 2018 na Univerzitě Palackého v Olomouci. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. S. 117–133.
- Palková, Z. 1994. *Fonetika a fonologie češtiny*. Praha: Karolinum.
- Palková, Z.; Janíková, J.; Hedbávná, B. 2003. *Zvuková podoba rozhlasové češtiny. V: Proměna rozhlasového výrazu a tvaru. Sborník příspěvků z jarního semináře*. Praha: Sdružení pro rozhlasovou tvorbu. S. 20–39.
- Portál Českého rozhlasu. <https://portal.rozhlas.cz/stanice>. Přístup 6. 9. 2021.
- Pořízka, P.; Kopečková, M. *Vokalické artikulace rozhlasových a televizních moderátorů*. V: Bláha, O. (red.). *Spisovná čeština a jazyková kultura*. Příspěvky z mezinárodní konference konané ve dnech 18. a 19. října 2018 na Univerzitě Palackého v Olomouci. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. S. 220–236.
- Seznam českých rozhlasových stanic. https://cs.wikipedia.org/wiki/Seznam_%C4%8Desk%C3%BDch_rozhlasov%C3%BDch_stanic. Přístup 6. 9. 2021.
- Štěpánová, V. 2013. *Fonetická problematika v jazykové poradně*. „Naše řeč“, 96, 2. S. 61–77.
- Štěpánová, V. 2019. *Vývoj kodifikace české výslovnosti*. Praha: Academia.
- Veroňková, J. 2004. *Průřez rozhlasovými stanicemi 1999–2002 (ze série poslecho- vých testů „Řečový vzor“)*. V: Minářová, E.; Ondrášková, K. (red.). *Spisovnost a nespisovnost – zdroje, proměny a perspektivy*. Brno: Masarykova univerzita v Brně. S. 99–107.
- Veroňková, J.; Janoušková, J. 2010. *Jak hodnotí posluchači zvukovou stránku projevu u moderátorů zpravodajství ČT1?* V: Čmejrková, S.; Hoffmannová, J.; Havlová, E. (red.). *Užívání a prožívání jazyka. K 90. narozeninám Františka Daneše*. Praha: Karolinum. S. 115–119.
- Veroňková, J. 2012. *Typické nedostatky ve výslovnosti moderátorů televizního zpravodajství*. V: Hájíčková, Z.; Vacula, R. (red.). *Sborník Asociace učitelů češtiny jako cizího jazyka (AUČJ) 2012*. Praha: Filip Tomáš – Akropolis. S. 143–153.

He/She speaks like a Prague radio!

This article was inspired by the replica used in the title, which expresses an appreciation for the high level of proficiency in the Czech language of speakers of Bulgarian. The text discusses whether today's „Prague Radio” can really serve as a model of exemplary speech and argues that the sound form of speech of Prague Radio presenters unfortunately does not meet this ideal, which is illustrated with concrete examples.

Keywords: *radio, spoken expression, sound aspects of Czech, pronunciation, deficiencies*

